

**COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “НАДТОЧІЙ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 7460/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

15 травня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Надточій проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (Mrs S. Botoucharova),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
п. Р. Маруст (Mr R. Maruste),
пані Р. Ягер (Mrs R. Jaeger),
пані І. Берро-Лефевр (Mrs I. Berro-Lefevre),
пані М. Лазарова-Трайковська (Mrs M. Lazarova Trajkovska), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 22 квітня 2008 року,
постановляє таке рішення, що було прийнято того дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 7460/03), поданою до Суду 5 лютого 2003 року громадянином України паном Надточієм Анатолієм Миколайовичем (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Заявник був представлений паном І. Уваровим — адвокатом, який практикує у місті Чернігові. Уряд України (далі — Уряд) був представлений виконуючим обов'язки Уповноваженого — пані В. Лутковською, Міністерство юстиції.
3. 4 квітня 2007 року Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті заяви та її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

І. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник, п. Надточій Анатолій Миколайович, громадянин України, 1977 року народження, проживає у місті Чернігові, Україна.
5. 21 лютого 2000 року заявник ввіз на митну територію України автомобіль (Audi-100), який був зареєстрований у Литві. Під час перетину кордону заявника було зобов'язано здійснити зворотне вивезення цього автомобіля до 21 лютого 2001 року.
6. 25 вересня 2000 року заявника було затримано за підозрою у вчиненні вбивства.
7. 15 грудня 2000 року заявника було визнано винним у вчиненні вбивства та призначено покарання у вигляді позбавлення волі на 8 років.
8. 5 червня 2002 року за відсутності заявника Чернігівською митницею був складений протокол про порушення митних правил, оскільки заявник не вивіз зазначений автомобіль за митну територію України (стаття 113 Митного кодексу). У цьому протоколі було вказано місце, де заявник відбував покарання.
9. 17 липня 2002 року Чернігівською митницею справа заявника була направлена до Новозаводського районного суду міста Чернігова. У супровідному листі зазначалось, що справа направляється до суду для вирішення питання щодо притягнення заявника до відповідальності за порушення статті 112 Митного кодексу (втрата предметів, що знаходяться під митним контролем).
10. 12 серпня 2002 року суд розглянув справу за відсутності заявника. Суд визнав заявника винним у тому, що він зворотно не вивіз автомобіль за митну територію та втратив його, на порушення статті 112 Митного кодексу. Суд постановив конфіскувати транспортний засіб, проте, оскільки місцезнаходження автомобіля було невідоме, суд згідно з пунктом 3 статті 149 Митного кодексу замінив конфіскацію стягненням 9833,57 грн (приблизно 1525,15 євро), що становило еквівалент вартості автомобіля. У цій постанові суд також зазначив місце фактичного відбування заявником покарання та вказав, що заявник не виявив бажання взяти участь у справі, хоча повідомлення про час і

місце судового засідання йому було направлено. Проте за інформацією заступника голови Державного департаменту України з питань виконання покарань, наданою за запитом Урядового уповноваженого, в особовій справі засудженого заявника немає доказів отримання заявником судових повісток чи повідомлень щодо цього провадження протягом розгляду справи.

11. Заявнику було повідомлено про зазначену постанову суду адміністрацією установи з виконання покарань, яка отримала копію постанови 23 серпня 2002 року.

12. 29 грудня 2006 року заявника було звільнено від відбування призначеного покарання з випробуванням.

II ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

А. Кодекс про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (в редакції на час розгляду справи)

13. Відповідні положення Кодексу передбачають таке:

С т а т т я 2. Законодавство Союзу РСР і Української РСР про адміністративні правопорушення (в редакції станом до 17 травня 2001 року)

«Законодавство Союзу РСР і Української РСР про адміністративні правопорушення складається з ... цього Кодексу та інших законодавчих актів Української РСР і постанов Ради Міністрів Української РСР про адміністративні правопорушення...»

С т а т т я 2. Законодавство України про адміністративні правопорушення (в редакції станом після 17 травня 2001 року)

«(...) Питання щодо адміністративної відповідальності за порушення митних правил регулюються Митним кодексом України...»

С т а т т я 9. Поняття адміністративного правопорушення

«Адміністративним правопорушенням визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності».

С т а т т я 17. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність

«Особа, яка діяла в стані крайньої необхідності ... не підлягає адміністративній відповідальності».

С т а т т я 29. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення

«...Конфісковано може бути лише предмет, який є в особистій власності порушника, якщо інше не передбачено законодавчими актами СРСР...¹»

С т а т т я 38. Строки накладення адміністративного стягнення

«Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні — два місяці з дня його виявлення...»

¹ Законом від 5 квітня 2001 року слова «законодавчі акти СРСР» було замінено на «законами України».

С т а т т я 268. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності
«Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право: ... давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання... Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи...»

В. Митний кодекс від 1991 року (змінений новим Митним кодексом від 1 січня 2004 року)

14. У розділі VII Кодексу давалось визначення контрабанди та зазначалось, що це діяння карається відповідно до кримінального законодавства. Положення, які стосуються цієї справи, викладені у розділі VIII Кодексу та визначають таке:

Р о з д і л VIII

ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

Глава 1

ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ТАКІ ПОРУШЕННЯ

С т а т т я 112. Видача предметів без дозволу митного органу України або їх втрата
«Видача без дозволу митного органу України або втрата предметів, що знаходяться під митним контролем,— тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірі до одного офіційно встановленого на день вчинення порушення митних правил мінімального розміру заробітної плати з конфіскацією предметів, що є безпосередніми об'єктами правопорушення або без такої, а на службових осіб — від двох з половиною до десяти офіційно встановлених на день вчинення порушення митних правил мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією зазначених предметів або без такої».

С т а т т я 113. Порушення зобов'язання про зворотне вивезення чи зворотне ввезення
«Невивезення за кордон предметів, ввезених на митну територію України під зобов'язання про зворотне вивезення ... в строки, встановлені цими зобов'язаннями,— тягне за собою накладення штрафу ... з конфіскацією цих предметів...»

Глава 2

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

С т а т т я 121. Порядок провадження у справах про порушення митних правил
«Провадження у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до цього Кодексу, а в частині, що не регулюється ним,— відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення (...).»

С т а т т я 138. Присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності при розгляді справи про порушення митних правил

«Справа про порушення митних правил розглядається у присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

У разі відсутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її повідомлення про місце і час розгляду справи, але від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду

або є дані про те, що на час розгляду справи особа знаходиться поза межами України, а також у випадках, коли особу, яка вчинила порушення митних правил, не встановлено, або у випадках вчинення порушення митних правил під час пересилання предметів у міжнародних поштових відправленнях».

Стаття 139. Строки накладання адміністративних стягнень

«Адміністративні стягнення у вигляді попередження або штрафу за порушення митних правил може бути накладено не пізніше двох місяців з дня вчинення порушення митних правил, а при триваючому порушенні митних правил — не пізніше двох місяців з дня його виявлення...

Конфіскація предметів, які є безпосередніми об'єктами порушення митних правил... проводиться незалежно від часу вчинення або виявлення порушення митних правил».

Глава 3

ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ МИТНОГО ОРГАНУ АБО СУДУ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ

Стаття 149. Виконання постанови суду (судді) про конфіскацію

«...У разі коли неможливо конфіскувати предмети, що є безпосереднім об'єктом порушення митних правил ... з осіб, які вчинили порушення митних правил, стягується вартість зазначених предметів у порядку, встановленому законодавством України...»

ЩОДО ПРАВА

I. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

15. Заявник скаржився на порушення його права на справедливий суд, зокрема, на порушення принципу рівності сторін. Також він скаржився на те, що державні органи незаконно змінили кваліфікацію його дій на інше правопорушення. Заявник посилався на пункт 1 статті 6 Конвенції, який, зокрема, передбачає таке:

«Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи ... судом ..., який ... встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення...»

16. Уряд висловив заперечення щодо цієї скарги.

A. Щодо прийнятності

1. Доводи сторін

17. Уряд стверджував, що у цій справі заявник не виконав зобов'язання, яке покладене на нього Митним кодексом, який за своєю суттю не є карним та не належить до галузі кримінального права. Уряд зазначав, що Кримінальний кодекс та Кодекс про адміністративні правопорушення визначають, які діяння є злочинами та адміністративними правопорушеннями, та передбачають відповідальність за їх вчинення, що визначає їх карну кримінально-правову суть. Щодо Митного кодексу, згідно з яким заявника було притягнуто до відповідальності, Уряд стверджував, що метою цього кодексу було регулювання проведення митної політики та здійснення митної справи. Митний кодекс складався з регуляторних норм, які визначають права і обов'язки осіб. Відповідно, на думку Уряду, на відміну від Кримінального кодексу та Кодексу про адміністративні правопорушення, Митний кодекс не є карним ані за суттю, ані за призначенням.

18. Крім того, Уряд зазначив, що, підписавши митну декларацію, заявник добровільно взяв на себе зобов'язання здійснити вивезення спірного транспортного засобу протягом року. На думку Уряду, підписана заявником декларація мала договірний характер,

оскільки вона визначала відповідне зобов'язання та відповідальність у випадку його невиконання. Уряд вважає, що ця справа не стосується ні порушення загальноприйнятого правила поведінки, ні покарання за таке порушення. Ця справа стосувалась порушення договірної зобов'язання та відповідно застосування передбачених договором санкцій. Метою цих санкцій було не покарання особи, яка порушила строки ввезення товарів та інших речей, а отримання відшкодування у розмірі суми несплачених митних зборів за товари, які ввозяться на територію України. Таким чином, Уряд зазначив, що невиконання заявником добровільно взятого на себе зобов'язання не можна кваліфікувати як кримінальний злочин у Конвенційному значенні. Відповідно пункт 1 статті 6 Конвенції в її кримінальній частині не підлягає застосуванню у цій справі.

19. Заявник погодився з Урядом, що зазначене провадження не є кримінальним, проте воно стосується його майнових інтересів, отже, пункт 1 статті 6 Конвенції у своїй цивільній частині застосовується до зазначеного провадження.

2. Оцінка Суду

20. Для вирішення питання про застосування статті 6 Конвенції в частині «кримінального обвинувачення» Суд звертатиметься до трьох альтернативних критеріїв, закріплених у його практиці (див. «Енгель та інші проти Нідерландів» (Engel and Others v. the Netherlands), рішення від 8 червня 1976 року, Серія А № 22, ст. 35, п. 82; «Равнсборг проти Швеції» (Ravnsborg v. Sweden), рішення від 23 березня 1994 року, Серія А № 283-В, ст. 28, п. 30; та «Путц проти Австрії» (Putz v. Austria), рішення від 22 лютого 1996 року, Reports of Judgments and Decisions 1996-I, с. 324, п. 31).

21. Суд зазначає, що Уряд визнав карний кримінально-правовий характер Кодексу про адміністративні правопорушення, проте заперечував проти того, що Митний кодекс має аналогічний характер. На думку Суду, основною метою Митного кодексу дійсно є регулювання економічних питань, проте, якщо взяти до уваги положення цього кодексу, зазначені у розділі «Відповідне національне законодавство» (див. пункт 14 вище), Митний кодекс також регулює відносини, пов'язані з митними правопорушеннями. Суд звертає увагу на те, що розділ VII містить норми щодо контрабанди та посилання на кримінальне законодавство, а розділ VIII, положення якого застосовуються у справі заявника, стосується порушень митних правил. У цьому зв'язку необхідно зазначити, що у розділі 2 Кодексу про адміністративні правопорушення чітко визначається відповідальність за порушення митних правил, а стаття 139 Митного кодексу містить положення про адміністративні стягнення, такі як попередження, штраф та конфіскація. Останні два стягнення застосовуються за порушення митних правил згідно зі статтями 112 та 113 Митного кодексу. Ґрунтуючись на зазначеному вище, Суд не вбачає істотної різниці між Кодексом про адміністративні правопорушення, який, на думку Уряду, має карний кримінально-правовий характер, та розділом VIII Митного кодексу, який стосується окремих видів митних правопорушень, які також можна визначити як адміністративні правопорушення. Суд також не поділяє думки Уряду, що положення Митного кодексу, які застосовуються у справі заявника, пов'язані з договірними зобов'язаннями. Суд зазначає, що ці положення Митного кодексу безпосередньо поширюються на всіх громадян, які перетинають кордон та регулюють їх поведінку шляхом застосування стягнень (штраф та конфіскація), які є як покаранням, так і стримуванням від порушення. Таким чином, митні правопорушення, які розглядаються, мають ознаки, притаманні «кримінальному обвинуваченню» у значенні статті 6 Конвенції (див., *mutatis mutandis*, «Озтурк проти Німеччини» (Ozturk v. Germany), рішення від 21 лютого 1984 року, Серія А № 73, п. 53). Що стосується покарання (конфіскація), яке фактично було застосовано до заявника, Суд зазначає, що таке стягнення передбачається двома кодексами — Кодексом про адміністративні правопорушення та Митним кодексом як вид покарання за вчинення правопорушень (основний або додатковий). В будь-якому випадку, незалежно від характеристики суті цього стягнення, факти свідчать, що заявник зазнав значної шкоди у

зв'язку із застосуванням до нього цього стягнення (див. «Велч проти Сполученого Королівства» (*Welch v. the United Kingdom*), рішення від 9 лютого 1995 року, Серія А № 307-А, п. 34).

22. Таким чином, Суд вважає, що ця справа за своєю суттю є кримінальною, а також, що зазначені митні адміністративні правопорушення фактично мали кримінальний характер та повністю підпадають під гарантії статті 6 Конвенції.

23. Крім того, Суд зазначає, що ці питання не є очевидно необґрунтованими у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції, а також, що вони не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Відповідно вони мають бути визнані прийнятними.

В. Щодо суті

24. Заявник стверджував, що митні органи, а потім суд розглянули справу за його відсутності, без будь-якого підтвердження того, що він отримав повідомлення про судові засідання. Також заявник скаржився, що несправедливий судовий розгляд призвів до ухвалення свавільного рішення у його справі.

25. Оскільки Уряд заперечував проти застосування у цій справі статті 6 Конвенції, він не надав своїх зауважень щодо суті цієї скарги.

26. Суд нагадує, що принцип рівності сторін — один із складників ширшої концепції справедливого судового розгляду — передбачає, що кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом (див., серед інших рішень та *mutatis mutandis*, «Кресс проти Франції» (*Kress v. France*), [GC], no. 39594/98, п. 72, ECHR 2001-VI; «Ф.С.Б. проти Італії» (*F.C.B. v. Italy*), рішення від 28 серпня 1991 року, Серія А no. 208-B, п. 33; «Т. проти Італії» (*T. v. Italy*), рішення від 12 жовтня 1992 року, Серія А no. 245-C, п. 26; та «Кайя проти Австрії» (*Kaya v. Austria*), no. 54698/00, п. 28, від 8 червня 2006 року).

27. Суд зауважує, що під час розгляду адміністративної справи щодо заявника останній відбував покарання за вироком суду у місцях позбавлення волі та не брав участі в адміністративному провадженні, незважаючи на те, що національні відповідні державні органи знали про становище заявника та місце, де він відбував покарання. У своєму рішенні національний суд зазначив, що заявника було повідомлено про судові засідання, проте документів, які б підтверджували отримання заявником такого повідомлення, немає. Навпаки, як вбачається з матеріалів справи, зокрема з листа Департаменту з питань виконання покарань до Секретаріату Урядового уповноваженого (див. пункт 10 вище), доказів отримання у належний час заявником судових повісток чи повідомлень щодо цього провадження немає. Крім того, попри чітке питання Суду, Уряд не надав інформацію щодо практичної можливості заявника бути присутнім на судових засіданнях, зокрема за його власним клопотанням, з урахуванням того, що заявник відбував покарання за вироком суду за тяжкий злочин.

28. Також Суд звертає увагу на твердження заявника про те, що він не повинен був нести відповідальність за порушення митних правил, оскільки він знаходився у місцях позбавлення волі та не міг виконати своє зобов'язання щодо вивезення автомобіля. Національні органи влади не проаналізували ці обставини за власною ініціативою та не надали можливості заявнику порушити це питання. Замість цього національні органи перекваліфікували дії заявника на інше правопорушення — втрата майна, яке перебуває під митним контролем. Крім того, із наявних матеріалів справи не вбачається, що національні суди намагались з'ясувати, що сталося із транспортним засобом або, що було б доречним за обставин справи, запитати у заявника, що сталося з автомобілем та про його місцезнаходження. Замість цього суд просто зазначив, що місцезнаходження транспортного засобу невідоме.

29. Суд вважає, що у провадженні, яке розглядається, важливі процесуальні гарантії були відсутні та що ці процесуальні недоліки, у світлі обставин справи, були достатньо серйозними, щоб піддати сумніву справедливість провадження. Відповідно було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ РЕТРОАКТИВНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ

30. Заявник скаржився на те, що національні органи, розглядаючи його справу, незаконно застосували норми Митного кодексу, а не Кодексу про адміністративні правопорушення. Він обґрунтував свою скаргу тим, що на той час, коли він нібито порушив митні правила, Кодекс про адміністративні правопорушення не містив посилання на Митний кодекс як на процесуальну основу для розгляду справ про митні правопорушення та для накладення стягнень за ці правопорушення. Таке посилання з'явилося пізніше.

31. Суд, який уповноважений оцінювати факти у справі, вирішив розглядати питання, порушене заявником, за статтею 7 Конвенції, яка у відповідній частині передбачає таке:

«1. Нікого не може бути визнано винним у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення на підставі будь-якої дії чи бездіяльності, яка на час її вчинення не становила кримінального правопорушення згідно з національним законом або міжнародним правом. Також не може бути призначене суворіше покарання, ніж те, що підлягало застосуванню на час вчинення кримінального правопорушення».

32. Суд нагадує свої висновки щодо застосування кримінального аспекту статті 6 Конвенції до провадження у справі заявника (див. пункт 22 вище) та вирішує, що вони є однаково відповідними для розгляду питання щодо застосування статті 7.

33. Суд зазначає, що Кодекс про адміністративні правопорушення та Митний кодекс містять схожі процесуальні положення, включаючи положення про накладення стягнень. Більш того, у статті 2 Кодексу про адміністративні правопорушення містилось загальне посилання на інші законодавчі акти, якими регулюється адміністративна відповідальність. Законом України «Про внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення» від 17 травня 2001 року вищевказана стаття була змінена, в результаті чого було введено пряме посилання на Митний Кодекс України. Введення такого прямого посилання уточнювало зв'язок між Кодексом про адміністративні правопорушення та Митним кодексом, проте, на думку Суду, це не значить, що до введення такого уточнення процесуальні положення Митного кодексу не могли застосовуватись до справ про митні правопорушення. Оскільки Митний кодекс було прийнято пізніше та його стаття 121 передбачала, що провадження у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до цього кодексу, а в частині, що не регулюється цим кодексом відповідно до іншого законодавства про адміністративні правопорушення, цей кодекс є *lex specialis* та *lex posterior* по відношенню до Кодексу про адміністративні правопорушення. По суті стаття 139 Митного кодексу чітко передбачала, що конфіскація предметів проводиться незалежно від часу вчинення або виявлення порушення та права власності на предмет конфіскації. Стаття 149 Митного кодексу визначала, що у разі, коли неможливо конфіскувати предмети, конфіскація замінюється стягненням вартості цих предметів (див. пункт 14 вище).

34. З цього випливає, що ця скарга є очевидно необґрунтованою та повинна бути відхилена відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

35. Заявник скаржився за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції на порушення його права власності у зв'язку з результатом провадження у суді. Стаття 1 Першого протоколу передбачає:

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Щодо прийнятності

36. Суд зазначає, що ця скарга тісно пов'язана із скаргою за статтею 6 Конвенції та також повинна бути визнана прийнятною.

B. Щодо суті

1. Доводи сторін

37. Уряд стверджував, що не було порушення статті 1 Першого протоколу з огляду на те, що до оскаржуваного провадження не застосовується пункт 1 статті 6 Конвенції.

38. Заявник зазначив, що Митний кодекс не міг бути законною підставою для конфіскації автомобіля, а згідно з Кодексом про адміністративні правопорушення для такої конфіскації вже сплинули строки накладення адміністративних стягнень. Також він стверджував, що несправедливість провадження призвела до ухвалення свавільного рішення про покладення на нього надмірного грошового стягнення.

2. Оцінка Суду

39. Суд зазначає, що у цій справі «майном» є автомобіль, яким користувався заявник та щодо якого судом було прийнято рішення про конфіскацію, замінену пізніше стягненням грошового еквівалента вартості автомобіля із заявника. Не викликає сумніву у сторін той факт, що таке рішення суду становило втручання у право заявника на мирне володіння майном, відповідно у цій справі застосовується стаття 1 Першого протоколу. Більш того, застосовується саме пункт 2 статті 1 Першого протоколу.

40. Таке втручання має здійснюватись відповідно до національного законодавства держави-відповідача та не порушувати «справедливий баланс» між вимогами інтересів суспільства і необхідними умовами захисту основоположних прав особи (див., серед інших рішень, «Колишній Король Греції та інші проти Греції» (Former King of Greece and Others v. Greece), [GC], no. 25701/ 94, п. 89, ECHR 2000-XII, з наступними посиланнями).

41. Заявник оскаржував застосування у його справі положень Митного кодексу щодо накладення стягнення у виді конфіскації. А також, за твердженням заявника, конфіскація не мала бути застосована до нього після сплину двомісячного строку накладення адміністративного стягнення, що передбачено статтею 38 Кодексу про адміністративні правопорушення. Однак Суд, беручи до уваги свої висновки за статтею 7 Конвенції (див. пункт 33 вище), не поділяє точку зору заявника.

42. Суд зазначає, що інші аргументи заявника щодо невинуватеного втручання у його право на мирне володіння майном за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції в значній мірі ґрунтуються на відсутності у заявника процесуального захисту, що вже було визнано підставою для порушення статті 6 Конвенції (див. рішення у справі «Кредіт та Індустріал банк проти Чеської Республіки» (Credit and Industrial Bank v. the Czech Republic), no. 29010/95, п. 82, ECHR 2003-XI (витяги)).

43. За цих обставин Суд вважає, що немає необхідності окремо розглядати це питання за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції.

IV. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

44. Посилаючись на статтю 13 Конвенції, заявник скаржився на те, що національне судове провадження було неефективним, оскільки було несправедливим.
45. Уряд не прокоментував цю скаргу по суті.
46. Суд зазначає, що ця скарга тісно пов'язана із скаргою за статтею 6 Конвенції, тому вона теж повинна бути визнана прийнятною.
47. Беручи до уваги висновки Суду щодо пункту 1 статті 6 Конвенції (див. пункти 27–29 вище), Суд дійшов висновку, що немає необхідності окремо розглядати цю скаргу (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі «Томашик проти Хорватії» (*Tomasi. v. Croatia*), no. 21753/02, п. 43, 19 жовтня 2006 року).

V. ІНШІ СКАРГИ

48. Крім того, заявник скаржився за статтями 8, 10, 11 та 17 Загальної декларації прав людини.
49. Суд нагадує, що він вже розглянув питання щодо права на справедливий суд за пунктом 1 статті 6 Конвенції та не встановив інших питань за статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції (див. пункти 29, 42 та 47 вище).
50. Інші скарги заявника Суд не є повноважним розглядати, тому вони відповідно мають бути відхилені згідно із пунктами 3 та 4 статті 35 Конвенції (див. рішення у справі «Кучеренко проти України» (*Kucherenko v. Ukraine*), no. 27347/02, п. 28, 15 грудня 2005 року).

VI. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

51. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

52. Заявник вимагав 220 000 євро відшкодування матеріальної та моральної шкоди.
53. Уряд зазначив, що зазначена вимога не була обґрунтована, оскільки заявник не надав жодних документів та пояснень, які б підтверджували його вимогу.
54. Суд не вбачає причинно-наслідкового зв'язку між порушенням пункту 1 статті 6 Конвенції у справі заявника та сумою компенсації шкоди, що вимагається. Суд не може робити припущення про наслідки судового провадження у випадку, якщо б воно відповідало вимогам пункту 1 статті 6 Конвенції. Відповідно Суд нічого не присуджує (див. рішення у справі «Лука» (*Luca*), яке згадувалось вище, п. 48, та рішення у справі «Кьоме та інші проти Бельгії» (*Coeme and Others v. Belgium*), [GC], nos. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 та 33210/96, п. 155, ECHR 2000-VII).
55. Що стосується вимог заявника про відшкодування моральної шкоди, Суд зазначає, що у випадку, якщо особа у результаті провадження, яке не відповідало вимогам Конвенції щодо справедливості, була покарана судом, як це було у цій справі, повторний розгляд справи за вимогою заявника по суті є належним способом відшкодування за порушення (див., *mutatis mutandis*, «Оджалан проти Туреччини» (*Ocalan v. Turkey*) [GC], no. 46221/99, пп. 207–210, ECHR 2005-IV). Отже, Суд вважає, що визнання порушення Конвенції саме по собі є достатньою справедливою сатисфакцією.
56. Щодо судових витрат заявник не заявив жодних вимог, відповідно Суд нічого йому не присуджує.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* скарги за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції, а також за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції щодо несправедливості провадження прийнятними, а решту заяви — неприйнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що немає необхідності окремо розглядати скарги за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції та статтею 13 Конвенції;
4. *Постановляє*, що визнання порушення само по собі є достатньою справедливою сатисфакцією за моральну шкоду, якої зазнав заявник;
5. *Відхиляє* інші вимоги заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 15 травня 2008 року згідно із пунктами 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова